

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології та соціології
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
корекційно-реабілітаційної практики
підготовки Бакалавра
спеціальності – 053 Психологія
освітньо-професійної програми – Психологія

Силабус навчальної дисципліни
для денної та заочної форм навчання

Луцьк – 2020

**Силабус корекційно-реабілітаційної практики підготовки бакалавра галузі
знань 05 – соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 – психологія, за
освітньо-професійною програмою - психологія**

Розробники:

Мудрик А.Б., доцент кафедри загальної та соціальної психології і соціології,
кандидат психологічних наук

Гошовська Д.Т., доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат
психологічних наук

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
загальної та соціальної психології і соціології**

Протокол №2 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри: Ольга проф. Лазорко О.В.

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
педагогічної та вікової психології**

Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: Ярослав проф. Гошовський Я.О.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 – соціальні та поведінкові науки	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>	053 – психологія	Рік навчання <u>4</u>
ІНДЗ:немає	Психологія	Семестр <u>8-ий</u>
Бакалавр		Самостійна робота <u>84</u> год.
Мова навчання українська		

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 – соціальні та поведінкові науки	Нормативна
на базі: атестата про повну загальну середню освіту; диплома молодшого спеціаліста; диплома	053 – психологія	Рік навчання <u>4</u>

молодшого бакалавра.	Психологія Бакалавр	
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Семестр <u>8-ий</u> Самостійна робота <u>84</u> год.
ІНДЗ: немає		Консультації <u>6</u> год. Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

Таблиця 3

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання на базі диплoma молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра	05 – соціальні та поведінкові науки 053 – психологія	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Рік навчання <u>3</u>
ІНДЗ: немає	Психологія Бакалавр	Семестр <u>6-ий</u> Самостійна робота <u>78</u> год.
Мова навчання українська		Консультації <u>12</u> год. Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Мудрик Алла Богданівна

кандидат психологічних наук

Доцент

Доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Контактна інформація: мобільний телефон +380955183570; електронна адреса Mudruk.Alla@eenu.edu.ua

Консультації відбуваються за графіком чергувань викладача, кожену середу з 14.00 до 16.00 ауд.111. Якщо студенти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

Гошовська Дарія Тарасівна

Кандидат психологічних наук

Доцент

Доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація: +380509171792, Hoschovskadarija@eenu.edu, Daria66@ukr.net <https://wiki.eenu.edu.ua/wiki/>, <https://scholar.google.com.ua/>

Консультації відбуваються за графіком чергувань викладача, кожен вівторок з 14.00 до 16.00 ауд.201. Якщо студенти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

III. Опис дисципліни

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою корекційно-реабілітаційної практики є: поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали протягом навчанні в університеті; формування у студентів вмінь та навичок розробки та впровадження психокорекційної роботи, оволодіння методами та формами її проведення.; ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога; спостереження та участь за проведенням консультативної, психокорекційної та просвітницької роботи психолога.

Основними завданнями є:

- опрацювання наукової та методичної психологічної літератури з питань теорії і практики корекційно-реабілітаційної діяльності;
- ознайомлення студентів з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- ознайомлення студентів з основними формами корекційної роботи психолога;

- вивчення робочого графіка психолога;
- складання студентами орієнтовного плану роботи та його узгодження з керівником практики і психологом установи;
- спостереження за проведенням консультативної роботи психологом;
- спостереження за веденням консультацій психологом;
- допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди;
- спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації;
- заповнення щоденника спостережень після консультації;
- спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога, складання плану корекційної роботи;
- проведення індивідуальних та групових консультацій під керівництвом психолога;
- участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога);

Згідно з вимогами студенти повинні:

знати:

- Основні методи психологічної корекції (індивідуальних, сімейної, групової) в особами, які потребують корекції та психологічного консультування з урахуванням нозологічної і вікової специфіки;
- Методи індивідуального, групового та сімейного консультування з урахуванням вікової специфіки при вирішенні задач психопрофілактики;
- Засоби відновлюючого навчання;
- Основні підходи до організації психотерапевтичного середовища та проведення особистісно - та професійно зорієнтованих тренінгів.
- Головні методичні прийоми та принципи психологічної допомоги особам з різноманітними психологічними проблемами.

уміти:

- формувати цілісне уявлення про систему корекційно-реабілітаційної роботи закладу, засвоєння основних принципів діяльності психолога у закладах корекційно-реабілітаційного спрямування;
 - володіти практичним досвідом корекційно-реабілітаційної роботи з конкретною категорією об'єктів професійної діяльності (діти різних вікових категорій, батьки, педагоги).
 - володіти навиками усвідомлення та аналізу потреб дитини-інваліда та його батьків, дитини з відхиленнями у поведінці;
 - визначати основи організації роботи психолога під час взаємодії з іншими спеціалістами (лікарі, психологи, вчителі, працівники органів внутрішніх справ) для налагодження соціальної взаємодії дитини зі суспільством;
- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою діяльність;
- планувати заняття відповідно до навчального плану закладу і на основі його стратегії;
 - забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;
 - розробляти й проводити різні за формою заняття найбільш ефективні при роботі з конкретною категорією досліджуваних;
 - ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання і досвід;
 - відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

2. Результати навчання (Компетентності)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Етапи практики

Термін	Зміст роботи	Зміст консультації методиста
I тиждень	Проведення ППД з використанням методів дослідження, вивчення історії хвороби та анамнезу, проведення клін. інтерв'ю. Робота супервізором: при проведенні консультативної роботи або групової психокорекції чи реабілітації.	Визначення схеми аналізу, допомога у формулуванні психологічної проблеми та психологічної гіпотези.

	<p>Форма звіту:</p> <p>Запис консультативної сесії або сеансу групової роботи та їх аналіз.</p>	
ІІ тиждень	<p>Розробка програми психокорекційної роботи у поширеному випадку</p> <p>Форма звіту:</p> <p>Програма психокорекційної та реабілітаційної роботи</p>	<p>Визначення мети психокорекційної роботи,</p> <p>пошук оптимальних шляхів (методів, форм) її досягнення.</p>
ІІІ тиждень	<p>Робота під наглядом: впровадження програми психокорекційної реабілітаційної роботи</p> <p>Форма звіту:</p> <p>Власний аналіз проведеної роботи (письмовий звіт) та характеристика методиста-керівника.</p> <p>Аналіз проведеної психокорекційної роботи.</p> <p>Проведення повторного ППД, оцінка ефективності психокорекційного впливу.</p> <p>Написання звіту.</p>	<p>Спостереження за роботою з психокорекцією та реабілітацією, її аналіз (2 сеанси)</p>

4. Види (форми) індивідуальних завдань

1. Програма вивчення особистості досліджуваного, структури порушень і механізмів їх компенсації, соціальних позицій та рольової поведінки в різних групах, отримання даних для функціонального діагнозу і динамічна корекція їх з

урахуванням задач і результатів реабілітації. Вивчення індивідуальних особливостей та психічного розвитку дитини.

2. Соціально-психологічне дослідження спілкування, взаємин в сім'ях і в групах та їх динаміки в процесі корекційно - реабілітаційної роботи.

3. Дослідження терапевтичного середовища та розробка психологічних рекомендацій щодо його оптимізації.

4. Психологічні ігри – руханки на розвиток емоційно – вольової сфери

5. Заняття на покращення адаптації (наприклад - «Вчимося працювати дружно»)

6. Тренінгове заняття (наприклад - «Дозволь собі бути щасливим» тренінг спілкування; тренінг ефективної соціальної взаємодії; тренінг підвищення впевненості в собі; тренінг зниження тривожності та подолання страхів; тренінг розвитку навичок емоційної саморегуляції; тренінг креативності; тренінг асертивності; тренінг самоствердження; тренінг особистісного росту), Тренінгове заняття на профілактику суїцидальної поведінки, девіантної, злочинної (наприклад - «Життя найвища цінність»)

IV. Політика оцінювання результатів практики

Вимоги:

- обов'язкове відвідування бази практики;
- активність студента під час виконання завдань, передбачених програмою практики;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- своєчасне оформлення та подання звіту на кафедру.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача, вчителя, практичного психолога при необхідності виконання певних завдань, передбачених програмою практики);
- порушення дисципліни;
- списування та plagiat.

Політика щодо академічної добroчесності

Дотримання академічної добroчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D2%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної добroчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність plagiatu і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристройів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Після завершення практики і отримання відгуку від керівників щоденник практики здається на кафедру. Захист звіту практики проводиться у вигляді співбесіди з керівником практики від кафедри.

Підсумкова оцінка формується наступним чином:

№	Вид контролю	Кількість балів за вид контролю
1	Заповнення щоденника практики	10 балів
2	Оцінка керівника практики від бази практики	20 балів
3	Представлення матеріалів роботи, згідно індивідуального плану (програма вивчення особистості досліджуваного, соціально-психологічне дослідження спілкування, розробка психологічних рекомендацій)	60 балів
4.	Оформлення і захист звіту з практики	10 балів
	Всього	100 балів

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література та методичні рекомендації щодо проходження практики

Методичні рекомендації щодо проходження практики

1. Аврамченко Н. В. Практична спрямованість студентів-психологів під час проходження практики : метод. рек. – К: НПУ ім. М. Драгоманова. – 2007. – 64 с.
2. Гошовська Д.Т. Пропедевтична практика (психолога-стажиста): методичні рекомендації для студентів факультету психології та соціології. - Луцьк, 2020. - 15с.
3. Гошовська Д.Т. Корекційно-реабілітаційна практика: методичні рекомендації для студентів факультету психології та соціології. – Луцьк, 2020.-21с.
4. Загальна психологія : методичні рекомендації до лабораторного практикуму. / уклад. О.В. Кихтюк, А.Б. Мудрик, О.А. Соловей, Т.В. Федотова – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 156 с.
5. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт/ Укладач О. Є. Іванашко. – Луцьк, РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 60 с.
6. Мудрик А. Б. Соціально-психологічна діагностика : метод. рек. до самост. та індивід. роботи студ. / уклад. А.Б. Мудрик; Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, Ф-т психології, каф. заг. та соц. психології. – Луцьк : СЄНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 45 с.
7. Мудрик А. Б. Загальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 37 с.
8. Мудрик А.Б. Загальна психологія : навчальний посібник. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 190 с.
9. Соціально-психологічний тренінг: теорія та практика [Текст]: навч. посіб. / Кульчицька А. В., Мудрик А.Б., Соловей-Лагода О.А., Федотова Т.В. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 168 с.

Рекомендована література

1. Дьячков А. И. Аномальные дети и особенности их обучения и воспитания (Общие проблемы дефектологии) / Дьячков Александр Иванович. - М., 1969. - 16 с.
2. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [автор-укладач Л.В.Туріщева]. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 111, [1] с. – (Серія «Психологічна служба школи»).
3. Діти з особливими потребами в школі: Психолого- педагогічний супровід / Романова О. та ін.. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
- 5.Кабанов М. М. Психосоциальные факторы в реабилитации больных / М. М. Кабанов. - М., 1986. - 240 с.
5. Обухівська А. Г. Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі / Обухівська А., Ілляшенко Т., Жук Т. – К.: Редакція загальнопед. газет, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
6. Організаційно-методичні основи медико-соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями здоров'я / Р. О. Моісеєнко, В. Б. Педан, В. В. Бережний [та ін.] // Соціальна педіатрія. Випуск III. Збірник наукових праць. - К. : Інтермед, 2005. - С 24-29.
7. Селиверстов В. И. Комплексная медико-педагогическая работа с детьми-логопатами / В. И. Селиверстов, Ю. С. Марголис // Воспитание и обучение детей с расстройствами речи. - М.: Просвещение, 1968. - С. 8-30.
8. Филичева Т. Б. Логопедическая работа в специальном детском саду / Т. Б. Филичева, Н. А. Чевелева. - М.: Просвещение, 1987. -156 с.
9. Шеремет М. К. Актуальні проблеми спеціальної освіти / М. К. Шеремет// Науковий часопис. 36. наукових праць. - К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007.-№ 7.- С. 79-81.
- 10.Романовська Д.Д. Психологічний супровід процесу інтеграції у суспільство дітей з особливими потребами / Д.Д. Романовська // Психологічний та соціально-педагогічний супровід навчання і виховання «особливої дитини» у школі: метод. посібник / за ред. Д.Д. Романовської, С.І. Собкової. – Чернівці: Технодрук, 2009. – С. 104-109.
11. Чеботарьова О.В. Методичні рекомендації з досвіду роботи щодо організації та проведення індивідуального навчання вдома з учнями, які мають вади у психічному чи фізичному розвитку. / Чеботарьова О.В. – К., 2000. – 32 с.